

Κοινοβουλευτική Ομάδα

Λεωφ. Ηρακλείου 145, 14231 ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ,
τηλ.: 2102592213, 2102592105, 2102592258, fax: 2102592097
e-mail: ko@vouli.kke.gr, <http://www.kke.gr>
Γραφεία Βουλής: 2103708168, 2103708169, fax: 2103707410

Προς το Προεδρείο της Βουλής

ΑΝΑΦΟΡΑ

Για την κ. Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού

Θέμα: Για τις αποσπάσεις και παρατάσεις αποσπάσεων εκπαιδευτικών στο εξωτερικό

Καταθέτουμε **ΑΝΑΦΟΡΑ** την Επιστολή της Πρωτοβουλίας πρώην και νυν αποσπασμένων εκπαιδευτικών στο εξωτερικό με οικογένεια με ομογενή ή αλλοδαπό μόνιμο κάτοικο εξωτερικού, στην οποία ζητούν να υπάρξει νομοθετική ρύθμιση, έτσι ώστε κατά τις αποσπάσεις και παρατάσεις αποσπάσεων εκπαιδευτικών στο εξωτερικό να συνεκτιμάται η ύπαρξη προσωπικών και οικογενειακών δεσμών με τη χώρα απόσπασης για όλους τους εκπαιδευτικούς ανεξαιρέτως —ανεξάρτητα από το εάν υπηρετούν ήδη στο εξωτερικό, εάν έχουν επιστρέψει εξαντλώντας την εξαετία, ή εάν βρίσκονται σε άδεια άνευ αποδοχών.

Αθήνα 10/07/2028

Οι καταθέτοντες βουλευτές

Δελής Γιάννης
Αρπατιέλος Νίκος
Έξαρχος Νίκος
Κατσώτης Χρήστος
Κορμηνάκα Μαρία
Λαμπρούλης Γιώργος
Μεταξάς Βασίλης
Συντυχάκης Μανώλης

Συνημμένο: Το υπ' αριθμό 391499/50874/2026 έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη

Αξιότιμες κυρίες και κύριοι Βουλευτές, Αξιότιμα μέλη της Διαρκούς Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων,

Επικοινωνούμε μαζί σας εκπροσωπώντας την Πρωτοβουλία πρώην και νυν αποσπασμένων εκπαιδευτικών με οικογένεια στο εξωτερικό.

Για την πλήρη κατανόηση του ζητήματος που έχει ανακύψει με το νομικό πλαίσιο των αποσπάσεων, σας επισυνάπτουμε το υπ' αριθμ. 391499/50874/2026 έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη (ΣΤΠ), με ημερομηνία 06 Ιουλίου 2026, το οποίο απευθύνεται στην Υπουργό Παιδείας.

Όπως τεκμηριώνεται αναλυτικά στο επισυναπτόμενο έγγραφο της Ανεξάρτητης Αρχής, επισημαίνονται οι εξής πρακτικές, τις οποίες ο πρόσφατος Ν. 5291/2026 δεν έχει επιλύσει:

1. Ζήτημα «Εκπαιδευτικών Δύο Ταχυτήτων» (Παραβίαση Άρθρου 4 Σ.): Ο ΣΤΠ διαπιστώνει επισήμως ότι το ισχύον καθεστώς διατηρεί μια κατηγορία εκπαιδευτικών που «ευνοείται», ενώ άλλες κατηγορίες, οι οποίες τελούν υπό τις ίδιες ακριβώς συνθήκες οικογενειακής κατάστασης, υφίστανται δυσμενή μεταχείριση, θέτοντας σε κίνδυνο την ενότητα των οικογενειών τους.

2. Ελλείψεις του Νέου Νόμου (άρθρο 84, Ν. 5291/2026): Η Ανεξάρτητη Αρχή σημειώνει ότι οι νέες διατάξεις αντιμετωπίζουν το πρόβλημα αποσπασματικά. Το νέο άρθρο προσφέρει προσωρινές λύσεις εξαρτώμενες από επείγουσες ανάγκες και δεν λαμβάνει ειδική μέριμνα για την οικογενειακή κατάσταση όσων έχουν συνάψει γάμο ή σύμφωνο συμβίωσης στο εξωτερικό.

3. Επιπτώσεις στον Θεσμό της Οικογένειας (Παραβίαση Άρθρου 21 Σ.): Ο ΣΤΠ κάνει ειδική αναφορά στις συνέπειες της άνισης αυτής μεταχείρισης. Επισημαίνει ότι εκπαιδευτικοί εξαναγκάστηκαν είτε να επιστρέψουν στην Ελλάδα διαρρηγγύνοντας την οικογενειακή τους συνοχή, είτε να λάβουν μακροχρόνιες άδειες άνευ αποδοχών, είτε ακόμη και να παραιτηθούν προκειμένου να παραμείνουν με τις οικογένειές τους στην αλλοδαπή.

Το Αίτημα (Προς Κοινοβουλευτικό Έλεγχο & Νομοθετική Παρέμβαση):

Σας καλούμε, στην επόμενη συνεδρίαση, να αναδείξετε στην Ολομέλεια την επίσημη πρόταση του Συνηγόρου του Πολίτη. Η Ανεξάρτητη Αρχή προτείνει την επανεξέταση της διαδικασίας και τη διαμόρφωση ενός ενιαίου, διαφανούς συστήματος. Στο σύστημα αυτό προτείνεται να συνεκτιμάται η ύπαρξη προσωπικών και οικογενειακών δεσμών με τη χώρα απόσπασης για **ΟΛΟΥΣ** τους εκπαιδευτικούς ανεξαιρέτως —ανεξάρτητα από το εάν υπηρετούν ήδη στο εξωτερικό, εάν έχουν επιστρέψει εξαντλώντας την εξαετία, ή εάν βρίσκονται σε άδεια άνευ αποδοχών.

Στο σύστημα αυτό προτείνεται να συνεκτιμάται η ύπαρξη προσωπικών και οικογενειακών δεσμών με τη χώρα απόσπασης για **ΟΛΟΥΣ** τους εκπαιδευτικούς ανεξαιρέτως – ανεξάρτητα από το εάν υπηρετούν ήδη στο εξωτερικό, εάν έχουν επιστρέψει εξαντλώντας την εξαετία, εάν βρίσκονται σε άδεια άνευ αποδοχών, ή εάν έχουν εξαναγκαστεί σε παραίτηση.

Είναι επιτακτική ανάγκη να προωθηθεί άμεσα νομοθετική ρύθμιση που θα ευθυγραμμίζεται με το πόρισμα του ΣΤΠ, αίροντας την αθέμιτη διάκριση και προστατεύοντας έμπρακτα τον συνταγματικό πυρήνα της οικογένειας.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας.

Με εκτίμηση,

Πρωτοβουλία Πρώην και Νυν αποσπασμένων εκπαιδευτικών στο εξωτερικό με οικογένεια με ομογενή ή αλλοδαπό μόνιμο κάτοικο εξωτερικού

(Επισυνάπτεται: Το υπ' αριθμ. 391499/50874/2026 έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη)

Προς

Κυρία Σοφία Ζαχαράκη
Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού
e-mail: minister@minedu.gov.gr**Θέμα:** Αποσπάσεις και παρατάσεις αποσπάσεων εκπαιδευτικών στο εξωτερικό και προστασία της ενότητας της οικογένειας

Αξιότιμη κυρία Υπουργέ,

Ο Συνήγορος του Πολίτη έλαβε στις 09.03.2026 αναφορά από είκοσι ένα (21) εκπαιδευτικούς, στην οποία δόθηκε αριθμός φακέλου υπόθεσης 391499. Εν συνεχεία, στις 17.05.2026, έλαβε συμπληρωματική αναφορά από δέκα (10) εκπαιδευτικούς, στην οποία δόθηκε αριθμός φακέλου υπόθεσης 396531. Το σύνολο των συμμετεχόντων στις ανωτέρω αναφορές εκπαιδευτικών, διαμαρτυρήθηκαν διότι: α) στις διατάξεις του Ν. 4415/2016 για τις αποσπάσεις, τις παρατάσεις αποσπάσεων εκπαιδευτικών στο εξωτερικό αλλά και τις εκ νέου αποσπάσεις (ιδίως, άρθρα 16 και 26), υπάρχει μια κατηγορία εκπαιδευτικών που «ευνοείται», ενώ άλλες κατηγορίες εκπαιδευτικών, που τελούν υπό ανάλογες συνθήκες οικογενειακής κατάστασης, υφίστανται δυσμενή μεταχείριση και τίθεται σε κίνδυνο η ενότητα των οικογενειών τους και β) μετά την τροποποίηση των διατάξεων του άρ. 16 παρ. 3 του Ν. 4415/2016, που επήλθε με τις διατάξεις του άρ. 84 του προσφάτως ψηφισθέντος Ν. 5291/2026 (ΦΕΚ Α' 49/30.03.2026), τέθηκαν προϋποθέσεις για τη δυνατότητα παράτασης της απόσπασης εκπαιδευτικών είτε εκ νέου απόσπασης εκπαιδευτικών, οι οποίες, ωστόσο, δεν θεραπεύουν τη διακριτική μεταχείριση εκπαιδευτικών που τελούν υπό τις ίδιες συνθήκες οικογενειακής κατάστασης, αλλά αντιμετωπίζουν το πρόβλημα μόνον αποσπασματικά.

Για τα ανωτέρω ζητήματα, οι αναφερόμενοι εκπαιδευτικοί έχουν ήδη απευθύνει σχετικά έγγραφα στο Υπουργείο, την 1η Μαρτίου 2026 και εν συνεχεία, μετά την ψήφιση του νέου Νόμου, στις 20 Απριλίου 2026.

I. Οι ενέργειες του Συνηγόρου του Πολίτη

Στο πλαίσιο διερεύνησης της με αριθμό φακέλου 391499 υπόθεσης και υπό το πρίσμα της ειδικής του αρμοδιότητας ως φορέας παρακολούθησης και προώθησης της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως, μεταξύ άλλων, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης κατά τον Ν. 4443/2016, που ενθαρρύνει τη λήψη και διατήρηση ειδικών μέτρων «... με σκοπό την πρόληψη ή την αντιστάθμιση μειονεκτημάτων, λόγω φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας ή χρόνιας πάθησης, ηλικίας, οικογενειακής ή κοινωνικής κατάστασης, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας ή χαρακτηριστικών φύλου..» (άρ. 7 του Ν. 4443/2016), ο Συνήγορος του Πολίτη απηύθυνε στο Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πρωτοβάθμιας,

Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Πολιτισμού το υπ' αριθμ. πρωτ. 391499/24674/01.04.2026 έγγραφό του.

Με αυτό, αναφέρθηκε εκτενώς στο γεγονός ότι, με βάση τις ισχύουσες διατάξεις του Ν. 4415/2016 – πριν από την τροποποίησή τους με διατάξεις του Ν. 5291/2026 – είχε διαμορφωθεί ένα καθεστώς που αντιμετώπιζε διαφορετικά εκπαιδευτικούς που είχαν αποσπαστεί στο εξωτερικό και είχαν δημιουργήσει εκεί οικογένεια, με ομογενή ή αλλογενή, ευνοώντας ορισμένες κατηγορίες αυτών υπό προϋποθέσεις εξαρτώμενες από τη χρονική στιγμή απόσπασής της ή παράτασης απόσπασής τους και εισάγοντας διακριτική μεταχείριση εις βάρος άλλων κατηγοριών αυτών, που είχαν εξαντλήσει το ανώτατο χρονικό διάστημα απόσπασής τους στο εξωτερικό και εξαναγκάστηκαν, είτε να επιστρέψουν στην Ελλάδα διασπώντας την ενότητα των οικογενειών τους, είτε να λάβουν μακροχρόνιες άδειες άνευ αποδοχών, προκειμένου να παραμείνουν στο εξωτερικό και να διατηρήσουν την οικογενειακή συνοχή.

Όπως επισήμανε ο Συνήγορος του Πολίτη στο έγγραφό του, εκπαιδευτικοί οι οποίοι τελούν υπό τις ίδιες συνθήκες οικογενειακής κατάστασης, αντιμετωπίζονται με διαφορετικό τρόπο, καθώς τίθενται, για την παράταση της απόσπασής τους και τη δυνατότητα υποβολής σχετικής αίτησης κατά προτεραιότητα, πρόσθετες προϋποθέσεις (π.χ. η χρονική στιγμή πρώτης υποβολής αίτησης για παράταση απόσπασης ή η απαίτηση διαμονής στην αλλοδαπή για συγκεκριμένο ελάχιστο χρονικό διάστημα).

Στο ίδιο έγγραφο, αναφερόμενος σε διατάξεις του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Παιδείας που είχε ήδη κατατεθεί στη Βουλή από τις 17.03.2026 και επέφερε τροποποιήσεις στις διατάξεις του άρ. 16 παρ. 3 του Ν. 4415/2026, ο Συνήγορος του Πολίτη επισήμανε ότι με τις διατάξεις αυτές δεν αντιμετωπιζόταν ειδικά το πρόβλημα, κυρίως για την περίπτωση των αποσπασμένων στην αλλοδαπή εκπαιδευτικών που έχουν δημιουργήσει εκεί οικογένεια και έχουν καταστήσει τον τόπο εργασίας τους ως κέντρο των βιοτικών τους αναγκών καθώς και για τους εκπαιδευτικούς που εξάντλησαν το ανώτατο χρονικό διάστημα δυνατότητας παραμονής στο εξωτερικό με απόσπαση.

Μάλιστα, με την ευκαιρία του εγγράφου του, ο Συνήγορος του Πολίτη υπενθύμισε στο Υπουργείο ότι στο παρελθόν, με αφορμή τη διερεύνηση αναφοράς εκπαιδευτικού η οποία είχε ως αντικείμενο τη ρύθμιση άρ. 26 παράγρ. 1 περίπτ. β) του Ν. 4415/2016, είχε προβεί εγγράφως σε συγκεκριμένες επισημάνσεις, όσον αφορά το γεγονός ότι με το άρ. 26 του Ν. 4415/2016, ως προϋπόθεση για την ανανέωση της απόσπασης των αποσπασμένων εκπαιδευτικών του εξωτερικού εισαγόταν η μόνιμη εγκατάσταση και αδιάκοπη εργασιακή σχέση με τη χώρα μόνιμης διαμονής του/της συζύγου για διάστημα μεγαλύτερο από τα επτά (7) τελευταία χρόνια και η παρέλευση τριών ετών από το χρόνο τέλεσης του γάμου πριν την αίτηση πρώτης παράτασης της απόσπασης πέραν της πενταετίας. Ο Συνήγορος του Πολίτη είχε τότε επισημάνει, μεταξύ άλλων, τα εξής: « [...] Ο λόγος ωστόσο για τον οποίο τίθενται τα συγκεκριμένα κριτήρια ως όροι για την ανανέωση απόσπασης δεν προκύπτουν από την αιτιολογική έκθεση του νόμου και δεν φαίνονται να δικαιολογούνται από έναν θεμιτό σκοπό και να τίθενται με γενικό και απρόσωπο τρόπο. Περαιτέρω, η πρόβλεψη αυτή φαίνεται να αντιβαίνει στη διάταξη του άρθρου 3 παρ. 1 του ν. 3896/2010 που ορίζει: “1. Απαγορεύεται κάθε μορφής άμεση ή έμμεση διάκριση λόγω φύλου, σε συσχετισμό ιδίως με την οικογενειακή κατάσταση, σε όλους τους τομείς που περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου, όπως εξειδικεύονται στις κατωτέρω διατάξεις”. Ακόμη, τα ως άνω κριτήρια φαίνεται να διαφοροποιούν τη μεταχείριση που επιφυλάσσει ο νομοθέτης με βάση το χρόνο τέλεσης του γάμου ή τον χρόνο εργασίας στον τόπο διαμονής του συζύγου. Ο Συνήγορος του Πολίτη αντιλαμβάνεται την ανάγκη πρόβλεψης μεταβατικών διατάξεων, προκειμένου κατά τη μετάβαση στο νέο καθεστώς αποσπάσεων να μην αιφνιδιάσει εκπαιδευτικούς που έχουν οργανώσει τις

βιοτικές τους συνθήκες και ανάγκες στη βάση των προβλέψεων του προηγούμενου καθεστώτος. Αυτή η ανάγκη ωστόσο φαίνεται να αφορά το σύνολο των αποσπάσεων εκπαιδευτικών του εξωτερικού και όχι μόνο τις συγκεκριμένες κατηγορίες, για τις οποίες προβλέπεται ειδική ρύθμιση στη βάση αθέμιτων κριτηρίων. Είναι προφανές ότι ο αποσπασμένος εκπαιδευτικός, σύζυγος μονίμου κατοίκου εξωτερικού, δεν πρέπει να αιφνιδιαστεί από την αλλαγή στο νομοθετικό καθεστώς ανανέωσης των αποσπάσεων. Η διαφοροποίηση, ωστόσο, του συζύγου που έχει τελέσει γάμο πριν δύο χρόνια έναντι του συζύγου που έχει τελέσει γάμο πριν τρία χρόνια δεν φαίνεται να αντιμετωπίζει το ζήτημα με την απαιτούμενη επάρκεια και ουδετερότητα [...]» (ακριβές απόσπασμα από το υπ' αριθμ. πρωτ. 223985/13260/23.03.2017 έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη, οι επισημάνσεις δικές μας).

Σε απάντηση των ανωτέρω εγγράφων, η Αρχή είχε λάβει ως απάντηση το υπ' αριθμ. πρωτ. 633/06.07.2017 έγγραφο του Γραφείου Υφυπουργού του Υπουργείου Παιδείας, με βάση το οποίο, εξετάζονταν το ενδεχόμενο κατάθεσης τροπολογίας στο αμέσως προσεχές διάστημα, με στόχο την απόσυρση της περιοριστικής διατύπωσης της διάταξης του άρ. 26 παράγρ. 1 περίπτ. β) του Ν. 4415/2016, που προέβλεπε την παρέλευση χρονικού διαστήματος τριών τουλάχιστον ετών από τον χρόνο τέλεσης του γάμου, προκειμένου για την υποβολή αίτησης πρώτης παράτασης πέραν της πενταετίας. Ωστόσο, η συγκεκριμένη διάταξη ουδέποτε τροποποιήθηκε.

Τέλος, με το υπ' αριθμ. πρωτ. 391499/24674/01.04.2026 έγγραφό του, λαμβάνοντας υπόψη τη συνταγματικά κατοχυρωμένη υποχρέωση του κράτους να προστατεύει τον γάμο, τη μητρότητα και την οικογένεια (άρθρο 21 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος) ο Συνήγορος του Πολίτη κατάληξε στα εξής «...Προφανώς, σε όλες τις περιπτώσεις υπηρεσιακής μετακίνησης υπαλλήλων πρέπει να πραγματοποιείται μια αναγκαία στάθμιση μεταξύ των υπηρεσιακών αναγκών αλλά και της ανάγκης διατήρησης της ενότητας της οικογένειας και της διευκόλυνσης της συμβίωσης των μελών της. Ωστόσο, η τυχόν παραχώρηση προτεραιότητας κατά τη διαδικασία παράτασης της απόσπασης εκπαιδευτικού στην αλλοδαπή, όταν εκείνος/η έχει δημιουργήσει στην αλλοδαπή ισχυρούς οικογενειακούς δεσμούς, μέσω της τέλεσης γάμου (ή συμφώνου συμβίωσης), δεν φαίνεται, καταρχήν, ότι θα μπορούσε να δημιουργήσει πρόβλημα στην κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών στις εκπαιδευτικές μονάδες του εξωτερικού, εφόσον τέτοιες ανάγκες υφίστανται. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι, τυχόν ευνοϊκές διατάξεις ως προς τη δυνατότητα παράτασης απόσπασης εκπαιδευτικών που αποσπώνται στο εξωτερικό και συνάπτουν εκεί γάμο (ή σύμφωνο συμβίωσης) δεν θα πρέπει να εξαρτώνται από το χρόνο τέλεσης της πρώτης απόσπασης ή της πρώτης παράτασης απόσπασης, ούτε και από το χρονικό διάστημα που παρέρχεται μετά την τέλεση του γάμου. Ειδικά, η τυχόν επιβολή αθέμιτων περιορισμών στην εν λόγω διαδικασία σε κατηγορίες υπαλλήλων που τελούν υπό τις ίδιες συνθήκες οικογενειακής κατάστασης αλλά αντιμετωπίζονται με διαφορετικό τρόπο, θα μπορούσε να θεωρηθεί αθέμιτη διάκριση λόγω οικογενειακής κατάστασης, που αντιβαίνει στις διατάξεις του Ν. 4443/2016. Επί τη ευκαιρία της επικείμενης τροποποίησης του σχετικού νομοθετικού πλαισίου που αφορά τις αποσπάσεις εκπαιδευτικών στο εξωτερικών, μέσω του κατατεθέντος στη Βουλή σχεδίου νόμου, ο Συνήγορος του Πολίτη θέτει υπόψη σας το παρόν έγγραφο και παρακαλεί για τις απόψεις σας επί των διαλαμβανόμενων σε αυτό, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του ως φορέας παρακολούθησης και προώθησης της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως, μεταξύ άλλων, οικογενειακής και κοινωνικής κατάστασης, κατά τις διατάξεις του Ν. 4443/2016».

II. Η απάντηση του Υπουργείου Παιδείας

Ως απάντηση στο υπ' αριθμ. πρωτ. 391499/24674/01.04.2026 έγγραφό του, ο Συνήγορος του Πολίτη έλαβε το υπ' αριθμ. πρωτ. 49606/Η2/24.04.2026 έγγραφο της Διεύθυνσης Παιδείας Ομογενών Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης Ευρωπαϊκών και Μειονοτικών

Σχολείων. Στο εν λόγω έγγραφο γίνεται εκτενής καταγραφή των ισχυουσών διατάξεων του Ν. 4415/2016, όπως πλέον τροποποιήθηκαν και ισχύουν, περί των διαδικασιών αποσπάσεων εκπαιδευτικών για την τοποθέτησή τους σε εκπαιδευτικές μονάδες του εξωτερικού και αναφορά της υπ' αριθμ. 83046/Η2/30.06.2020 (ΦΕΚ Β' 2687/01.07.2020) υπουργικής απόφασης, που ρυθμίζει τις λεπτομέρειες της διαδικασίας, τα ειδικότερα προσόντα κ.τ.λ. για την τοποθέτησή τους. Ειδικότερη αναφορά γίνεται και στις μεταβατικές διατάξεις του άρ. 26 παρ. 1 του Ν. 4415/2016, με τις οποίες δόθηκε η δυνατότητα σε εκπαιδευτικούς που, κατά την έναρξη ισχύος της εν λόγω διάταξης, υπηρετούσαν συνεχώς για χρονικό διάστημα άνω των επτά ετών με απόσπαση σε εκπαιδευτικές μονάδες του εξωτερικού και είχαν δημιουργήσει εκεί οικογένεια, να μπορούν να αποσπώνται έως την συνταξιοδότησή τους, υπό προϋποθέσεις. Ειδικότερα: «1. Εκπαιδευτικοί που υπηρετούν συνεχώς για χρονικό διάστημα άνω των επτά (7) ετών με απόσπαση σε εκπαιδευτικές μονάδες του άρθρου 4, και είναι ομογενείς οι ίδιοι ή έχουν σύζυγο ομογενή ή αλλογενή, μόνιμο κάτοικο του εξωτερικού στη χώρα απόσπασής τους, μπορεί να αποσπώνται μόνο με τις τακτικές αποδοχές τους στην Ελλάδα, χωρίς επιμίσθιο, ως τη συνταξιοδότησή τους ύστερα από ετήσια αίτηση παράτασης υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) έχουν μόνιμη εγκατάσταση και αδιάκοπη εργασιακή σχέση με τη χώρα μόνιμης διαμονής του/της συζύγου για διάστημα μεγαλύτερο από τα επτά (7) τελευταία χρόνια, β) ο γάμος έχει τελεστεί τουλάχιστον τρία (3) χρόνια πριν από την αίτηση πρώτης παράτασης πέραν της πενταετίας, και γ) έχουν πολύ καλή γνώση της γλώσσας της χώρας υποδοχής. Οι ανωτέρω εκπαιδευτικοί δεν δικαιούνται κανένα είδος επιμισθίου ή πρόσθετης αποζημίωσης και χάνουν την οργανική τους θέση στην ημεδαπή».

Στο ως άνω έγγραφο του Υπουργείου δεν έγινε αναφορά σε όσα ζητήματα έθεσε ο Συνήγορος του Πολίτη με το έγγραφό του, ούτε εκφράστηκε συγκεκριμένη πρόθεση αυτά να αντιμετωπισθούν έστω και στο μέλλον, με νεότερη νομοθετική πρωτοβουλία, παρά μόνον διατυπώθηκε η θέση ότι «... Η οργανωμένη παρέμβαση – ενίσχυση της Ελληνικής Πολιτείας, όσον αφορά τις εκπαιδευτικές μονάδες ελληνόγλωσσας εκπαίδευσης πραγματοποιείται στοχευμένα με την απόσπαση, την πρόσληψη ωρομισθίων και την παράταση απόσπασης εκπαιδευτικών από την Ελλάδα που πληρούν τις προϋποθέσεις του ως άνω νόμου. Η απόσπαση και η παράταση απόσπασης εκπαιδευτικών στο εξωτερικό πραγματοποιείται για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία...» και επίσης, ότι «Η Υπηρεσία μας ενεργεί σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής διοίκησης, της ισότητας και της αμεροληψίας απέναντι στους εκπαιδευτικούς που πληρούν τις εκ του νόμου προϋποθέσεις απόσπασης και παράτασης της απόσπασής τους, έχοντας ως πρώτιστο μέλημα τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας των εκπαιδευτικών μονάδων ελληνόγλωσσας εκπαίδευσης του εξωτερικού».

III. Τα ζητήματα που τίθενται, κατόπιν της τροποποίησης του άρ. 16 παρ. 3 του Ν. 4415/2016, με το άρ. 84 του Ν. 5291/2026

Με το άρ. 84 του Ν. 5291/2026, τροποποιήθηκε η παρ. 3 του άρ. 16 του Ν. 4415/2016 ως εξής: «γ) Κατ' εξαίρεση, παράταση της απόσπασης μπορεί να γίνει και πέραν της εξαετίας, όταν η απόσπαση: αα) επιβάλλεται από διακρατικές συμφωνίες, ββ) οι ανάγκες της υπηρεσίας είναι επείγουσες και δεν είναι δυνατή η αντικατάσταση του αποσπασμένου. Η παράταση χορηγείται για τρία (3) επιπλέον συνεχή σχολικά έτη, χωρίς το ειδικό επιμίσθιο, κατόπιν εισήγησης του Διευθυντή ή Προϊσταμένου των σχολικών μονάδων της παρ. α) του άρθρου 3 ή του Φορέα ίδρυσης και λειτουργίας του Τμήματος Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού (Τ.Ε.Γ.) και του οικείου Συντονιστή Εκπαίδευσης και ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Γενικής Διεύθυνσης Διεθνών, Ευρωπαϊκών Θεμάτων Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης. δ) Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού καθορίζονται η ειδικότερη διαδικασία για την απόσπαση των εκπαιδευτικών, σύμφωνα με τις παρ. 1 και 1Α, τα ειδικότερα προσόντα, τα κριτήρια και τα όργανα επιλογής των αποσπασμένων, καθώς και οι ειδικότερες περιπτώσεις απόσπασης εκπαιδευτικών με αποδοχές

και επιμίσθιο. ε) Κατ' εξαίρεση, είναι δυνατή η απόσπαση εκπαιδευτικών που έχουν διανύσει το προβλεπόμενο, κατά τις ανωτέρω διατάξεις, χρονικό διάστημα απόσπασης, όταν οι ανάγκες είναι επιτακτικές και δεν καθίσταται δυνατή η κάλυψη των κενών, έπειτα από την ολοκλήρωση των προβλεπόμενων διαδικασιών. Στην περίπτωση αυτή, εκδίδεται ειδική πρόσκληση μετά την ολοκλήρωση και των αποσπάσεων της περ. γ). Εκπαιδευτικοί που αποσπώνται κατ' εξαίρεση σύμφωνα με τα ανωτέρω, δεν δικαιούνται κανένα είδος επιμίσθιου και εξόδων μετάβασης και επιστροφής...» (οι επισημάνσεις, δικές μας).

Με τις παραπάνω διατάξεις, αν και φαίνεται να ρυθμίζεται η δυνατότητα παραμονής (μέσω απόσπασης ή παράτασης απόσπασης) εκπαιδευτικών στο εξωτερικό και πέραν του ανώτατου προβλεπόμενου χρονικού διαστήματος απόσπασης (6 συνολικά ετών), δεν εισάγεται κάποια ειδική μέριμνα ή πρόβλεψη για την περίπτωση των εκπαιδευτικών που έχουν δημιουργήσει οικογένεια στο εξωτερικό, συνάπτοντας γάμο (ή σύμφωνο συμβίωσης) με μόνιμους κατοίκους της οικείας χώρας (ομογενείς ή αλλογενείς), καθώς ουδόλως λαμβάνεται υπόψη το ανωτέρω γεγονός, δηλαδή η οικογενειακή κατάσταση, ως προς τη δυνατότητα συνέχισης της εργασίας και παραμονής τους στο εξωτερικό.

Ειδικότερα, η περίπτωση γ) της ανωτέρω διάταξης αφορά τους εκπαιδευτικούς που ήδη υπηρετούν στο εξωτερικό, ανεξαρτήτως της αστικής τους κατάστασης. Με βάση την διάταξη, οι εν λόγω εκπαιδευτικοί δύνανται να ζητήσουν παράταση της απόσπασής τους και πέραν της εξαετίας, για τρία επιπλέον έτη, είτε όταν η απόσπαση επιβάλλεται από διακρατικές συμφωνίες, είτε όταν οι ανάγκες της υπηρεσίας είναι επείγουσες και δεν είναι δυνατή η αντικατάσταση του αποσπασμένου. Συνεπώς, με την εν λόγω διάταξη προσφέρεται μια προσωρινή λύση παράτασης της απόσπασης στους εκπαιδευτικούς που έχουν οικογένεια στην αλλοδαπή, η οποία, σε κάθε περίπτωση, τελεί υπό την προϋπόθεση είτε διακρατικής συμφωνίας είτε επειγουσών υπηρεσιακών αναγκών και μη δυνατότητα αντικατάστασης του αποσπασμένου.

Η περίπτωση ε) της ως άνω διάταξης αφορά εκπαιδευτικούς που έχουν εξαντλήσει το χρονικό διάστημα της εξαετούς τους απόσπασης στο εξωτερικό, ανεξαρτήτως και πάλι της αστικής τους κατάστασης. Πρόκειται για μια διάταξη η οποία θα μπορούσε να εξυπηρετήσει εκπαιδευτικούς που έχουν δημιουργήσει ήδη οικογένεια στο εξωτερικό, αλλά, έχοντας εξαντλήσει την εξαετία, αναγκάστηκαν είτε να επιστρέψουν στην Ελλάδα, είτε να λάβουν άδειες άνευ αποδοχών, είτε να παραιτηθούν, προκειμένου να παραμείνουν με τις οικογένειές τους στην αλλοδαπή. Και σε αυτή την περίπτωση, όμως, η δυνατότητα εκ νέου απόσπασής τους στο εξωτερικό τελεί υπό την προϋπόθεση ύπαρξης επιτακτικών υπηρεσιακών αναγκών και μη δυνατότητας κάλυψης των κενών και παράλληλα, μόνον κατόπιν έκδοσης ειδικής πρόσκλησης, η οποία μάλιστα έπεται των αποσπάσεων της περίπτωσης γ).

Παράλληλα, υπογραμμίζεται ότι παραμένουν σε ισχύ οι μεταβατικές διατάξεις του άρ. 26 παρ. 1 του Ν. 4415/2016, οι οποίες παρίστανται μεν ευνοϊκές για εκπαιδευτικούς που έχουν δημιουργήσει οικογένεια με μόνιμο κάτοικο εξωτερικού στη χώρα απόσπασής τους (ομογενή ή αλλογενή), αλλά, όπως έχει προαναφερθεί, θέτουν αθέμιτους χρονικούς περιορισμούς και προϋποθέσεις, καθώς καταλήγουν να αποκλείουν άλλες κατηγορίες εκπαιδευτικών αποσπασμένων στο εξωτερικό που τελούν υπό τις ίδιες συνθήκες οικογενειακής κατάστασης.

Επισημαίνεται, τέλος, ότι στο άρθρο 16 παρ. 10 του Ν. 4415/2016, προβλέπεται ρητώς η δυνατότητα απόσπασης εκπαιδευτικών στο εξωτερικό λόγω συνυπηρέτησης με σύζυγο (είτε μόνιμο υπάλληλο του Υπουργείου Εξωτερικών που υπηρετεί σε αρχή της εξωτερικής υπηρεσίας, είτε μόνιμο υπάλληλο άλλων Υπουργείων και δημοσίων υπηρεσιών, που υπηρετεί ή είναι διαπιστευμένος σε αρχή της εξωτερικής υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών, είτε στρατιωτικό ή μέλος των σωμάτων ασφαλείας, που υπηρετεί σε διαπιστευμένη ή μη αρχή του

εξωτερικού) και μάλιστα, η ανωτέρω απόσπαση διαρκεί για όσον χρονικό διάστημα διαρκεί η τοποθέτηση του/της συζύγου στο ίδιο μέρος.

Επομένως, πρόκειται για μια περίπτωση κατά την οποία λαμβάνεται μέριμνα απρόσκοπτης διασφάλισης της οικογενειακής ενότητας και συνοχής.

IV: Διαπιστώσεις και προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη

Καταρχάς, ο Συνήγορος του Πολίτη επιθυμεί να επισημάνει ότι, με το υπ' αριθμ. πρωτ. 49606/Η2/24.04.2026 έγγραφο του Υπουργείου Παιδείας, δεν απαντώνται τα ζητήματα που έθεσε η Αρχή υπόψη του Υπουργείου με το υπ' αριθμ. πρωτ. 391499/24674/01.04.2026 έγγραφό της. Ιδίως δε, δεν απαντήθηκε το ζήτημα της διαφορετικής μεταχείρισης που επιφυλάσσεται σε εκπαιδευτικούς που έχουν δημιουργήσει οικογένεια στο εξωτερικό και έχουν καταστήσει τον τόπο εργασίας τους κέντρο των βιοτικών τους αναγκών, ανάλογα με τη χρονική στιγμή απόσπασής τους ή υποβολής αίτησης για παράταση της απόσπασής τους, συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδευτικών που εξάντλησαν το ανώτατο επιτρεπόμενο διάστημα απόσπασής τους στο εξωτερικό και είτε επέστρεψαν στην Ελλάδα, διαρρηγνύοντας την οικογενειακή συνοχή, είτε έλαβαν μακροχρόνιες άδειες άνευ αποδοχών προκειμένου να παραμείνουν με την οικογένειά τους στο εξωτερικό, είτε εξαναγκάστηκαν σε παραίτηση.

Ο Συνήγορος του Πολίτη υπογράμμισε στο έγγραφό του το γεγονός ότι, η τυχόν παραχώρηση προτεραιότητας κατά τη διαδικασία αποσπάσεων εκπαιδευτικού στην αλλοδαπή, όταν εκείνος/η έχει δημιουργήσει εκεί αποδεδειγμένα ισχυρούς οικογενειακούς δεσμούς, μέσω της τέλεσης γάμου (ή σύναψης συμφώνου συμβίωσης), δεν πρέπει να εξαρτάται από χρονικούς ή άλλους αθέμιτους περιορισμούς.

Με το τρόπο αυτόν, ο Συνήγορος του Πολίτη ανέδειξε την ανάγκη υιοθέτησης μιας ενιαίας ρύθμισης για όσους εκπαιδευτικούς διαθέτουν αποδεδειγμένα οικογενειακή εστία στο εξωτερικό, κατόπιν στάθμισης μεταξύ των υπηρεσιακών αναγκών αλλά και της ανάγκης διατήρησης της ενότητας της οικογένειας και της διευκόλυνσης της συμβίωσης των μελών της, ανεξαρτήτως εάν επί του παρόντος υπηρετούν σε μονάδες του εξωτερικού, εάν εξάντλησαν το ανώτατο χρονικό διάστημα απόσπασής τους στο εξωτερικό και αναγκάστηκαν να επιστρέψουν στην Ελλάδα ή να λάβουν μακροχρόνιες άδειες άνευ αποδοχών προκειμένου να παραμείνουν στην αλλοδαπή με τις οικογένειές τους.

Κατά την άποψη της Αρχής, η προστασία της οικογενειακής ζωής και η διατήρηση της ενότητας της οικογένειας, αποτελούν παράγοντες που είναι θεμιτό να συνεκτιμώνται κατά τις διαδικασίες αποσπάσεων, παράτασης αποσπάσεων ή εκ νέου αποσπάσεων εκπαιδευτικών στο εξωτερικό. Όμως, η συνεκτίμηση αυτή θα πρέπει να στηρίζεται σε αντικειμενικά στοιχεία, που αποδεικνύουν την ύπαρξη ουσιαστικών και σταθερών δεσμών με τη χώρα απόσπασης και θα πρέπει να εφαρμόζεται κατά τρόπο ενιαίο, χωρίς χρονικούς ή άλλους αθέμιτους περιορισμούς που θα μπορούσαν να οδηγούν σε διαφορετική μεταχείριση ομοίων καταστάσεων. Παράλληλα, όμως, σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι η αναγνώριση των ανωτέρω δεσμών δεν θα λειτουργήσει αποκλειστικά ή αποτρεπτικά για άλλους εκπαιδευτικούς που επιθυμούν να αποσπαστούν στο εξωτερικό και δεν τελούν υπό τις ίδιες οικογενειακές συνθήκες. Επομένως, είναι σημαντικό να επανεξεταστεί και να εξορθολογιστεί το σύστημα αξιολόγησης, το οποίο θα βασίζεται σε αντικειμενικά, αξιοκρατικά και κοινωνικά κριτήρια και θα έχει ως βασικό γνώμονα τις υπηρεσιακές ανάγκες και τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας των εκπαιδευτικών μονάδων ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης του εξωτερικού.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω διαλαμβανόμενων, ως εθνικός φορέας παρακολούθησης και προώθησης της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως οικογενειακής κατάστασης (κατά τις διατάξεις του Ν. 4443/2016, αλλά και κατά τις διατάξεις των άρ. 3 και 20 του Ν. 3896/2010, όπως ισχύουν), που παρεμβαίνει και για την ορθή εφαρμογή θετικών

μέτρων προς την κατεύθυνση διασφάλισης της πρόληψης των διακρίσεων, επανέρχεται στο ανωτέρω ζήτημα και προτείνει:

Την επανεξέταση της διαδικασίας και των προϋποθέσεων απόσπασης εκπαιδευτικών σε σχολικές μονάδες ελληνόγλωσσας εκπαίδευσης της αλλοδαπής, με στόχο τη διαμόρφωση ενός ενιαίου και διαφανούς συστήματος αξιολόγησης των αιτημάτων, στη βάση αντικειμενικών, αξιοκρατικών και κοινωνικών κριτηρίων. Στο πλαίσιο αυτό, θα ήταν δέον να προβλεφθεί η συνεκτίμηση, ως κοινωνικού κριτηρίου, της ύπαρξης αποδεδειγμένων και διαρκών προσωπικών, οικογενειακών και βιοτικών δεσμών του εκπαιδευτικού με τη χώρα απόσπασης, για όσους εκπαιδευτικούς τελούν υπό τις ίδιες συνθήκες οικογενειακής κατάστασης, ανεξαρτήτως του χρόνου κατά τον οποίο οι ανωτέρω δεσμοί δημιουργήθηκαν ή του εάν ο εκπαιδευτικός υπηρετεί ήδη στο εξωτερικό, έχει επιστρέψει στην Ελλάδα μετά την εξάντληση του προβλεπόμενου χρόνου απόσπασης, έχει λάβει άδεια άνευ αποδοχών κ.τ.λ.

Ευελπιστούμε ότι οι επισημάνσεις της Αρχής θα τύχουν της προσοχής σας.

Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων και παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση ή περαιτέρω συνεργασία.

Με τιμή

Ανδρέας Ι. Ποττάκης
Συνήγορος του Πολίτη

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Καλλιόπη Λυκοβαρδή (τηλ.: 2131306794, 2131306775)
Ειδική Επιστήμονας: Ματανά Αναστασία (τηλ.: 2131306631)

Κοινοποίηση:

Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού

- Γραφείου Γενικού Γραμματέα Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής
e-mail: gengram.abe@minedu.gov.gr
- Γενική Δ/ση Διεθνών, Ευρωπαϊκών Θεμάτων, Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης
Διεύθυνση Παιδείας Ομογενών, Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, Ευρωπαϊκών και Μειονοτικών Σχολείων
e-mail: dipode3@minedu.gov.gr
- Ενδιαφερόμενοι